

Feixes del Casot

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Baix Vilar
Alçada: 197

Coordenades:

Latitud: 41.63658
Longitud: 1.85658
UTM Est (X): 404767
UTM Nord (Y): 4610059

Classificació

Número de fitxa 08053 - 116
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Contemporani Modern Romà Antic Medieval
Segle I-XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: No s'hi ha fet cap intervenció i, per tant, en desconeixem el seu estat, a excepció dels tres individus
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 08052A012000240000OZ
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dg., 07/05/2017 - 02:00

Descripció

Les Feixes del Casot és el nom amb el que es coneix una petita porció de terra on actualment hi ha horts, al veïnat del Baix Vilar, però que antigament hi havia la ferreria de Mansuet Boxó. L'avi del nostre informant, en Pere Vila Ribas, quan fangava la terra per oxigenar-la i preparar-ne la propera sembra, hi havia trobat restes de ferramentes, ceràmica, i monedes d'època romana, comtal i contemporània. Però un dia també va trobar les restes d'ossos, de com a mínim tres individus. L'època en que va fer la troballa i el consell que li van donar les autoritats locals propiciaren que actualment aquestes restes estiguin colgades sota l'asfalt del camí que puja al Vilar, al costat de les feixes on es van trobar.

Observacions:

Antigament en aquestes feixes hi havia un edifici, com es pot veure en la foto antiga que adjuntem, on la tradició hi situa la ferreria del Mansuet. Segons Genís Frontera, historiador i tècnic municipal i familiar de Pere Ribas, els individus podrien correspondre a l'època de les primeres revolucions absolutistes, l'any 1822, prèvies a la primera Guerra Carlina.

Història

Mansuet Boxó Xalabia (1777 -1822) és l'hereu d'una nissaga de ferrers que es mou per l'ampli territori montserratí, des de Piera fins a Collbató, poble on viuen la seva àvia i el seu oncle Mansuet Xalabia-, passant per viles importants com Esparreguera, on els seus germans també regenten una ferreria- i Manresa, per finalment establir-se definitivament a Castellbell i el Vilar.

Durant els primers temps de la Guerra del Francès, Mansuet desenvolupa l'ofici de ferrer a Manresa, però l'any 1810 abandona la capital del Bages, coincidint amb la primera ocupació de la ciutat per les tropes napoleòniques- per establir-se a Castellbell i el Vilar, a peu de camí veïnal al seu curs entre el castell de Castellbell i el nucli del Vilar, al barri que actualment es coneix com a Baix Vilar. En aquest indret, doncs, s'hi aixeca un edifici on la família Boxó viu i treballa; convertit a partir de l'any 1822, en l'epicentre d'un aixecament armat de caire absolutista, liderat per Mansuet Boxó i protagonitzat per uns dos-cents pagesos de la contrada, agreujats per les reformes liberals que aplicava la burgesia urbana. Així, a toc de sometent i des de la ferreria de Castellbell i el Vilar, Mansuet Boxó es converteix en el capitost reialista al capdavant d'una host d'agreujats per la crisi agrària i per l'empobriment al qual es veuen abocats amb el liberalisme, en temps de fam i de pesta groga.

A partir del 18 de maig de 1822 i durant tota una setmana, la partida guerrillera del Mansuet Boxó es fa forta forta a Castellbell i el Vilar i a Castellgalí tot aprofitant el desconcert inicial de les autoritats liberals; actua a Sant Vicenç de Castellet i a Monistrol de Montserrat; i arriba fins a les portes de Manresa i d'Olesa de Montserrat, amb la qual cosa aconsegueix dominar parcialment un extens territori i controlar els seus passos sobre el Llobregat i els camins rals. Tanmateix, passats els dies i la sorpresa inicial, les autoritats governamentals i militars reprimeixen la revolta que s'ha fet forta des de la ferreria dels Boxó i des del nucli del Vilar.

Després de diferents enfrontaments i escomeses de l'exèrcit liberal als voluntaris reialistes de Mansuet Boxó, aquest alçament que havia començat a la ferreria de Castellbell i el Vilar arriba definitivament a la seva fi en aquest mateix indret. Delmats per les columnes liberals i castigats per peces d'artilleria apostades camí amunt, on actualment s'hi aixeca cal Tinet, una desena de voluntaris es mantenen fortificats a la ferreria.

Finalment, el 26 de maig de 1822, els darrers resistents de la partida de Mansuet Boxó es rendeixen i, com a escarment, l'exèrcit liberal afusella Mansuet Boxó i els seus partidaris al serrat del Genovès, a tocar de l'església de Santa Maria del Vilar, alhora que crema fins a tretze cases del poble.

Durant les primeres dècades del segle XX, encara es mantindran dempeus les restes de la ferreria dels Boxó, però poc després s'acabarà d'arrasar per convertir aquell indret en feixes d'hort i arbres fruiters, menades per la propera casa de cal Ticó. De fet, encara ara és coneixen com les feixes del Casot, és a dir, d'una casa gran

vella i ruïnosa, una casa que havia albergat la ferreria de Castellbell i el Vilar

Bibliografia

FRONTERA i VILA, Genís i VALLS i PUEYO, Joan (2008). Mansuet; el guerriller de Montserrat. Sant Vicenç de Castellet: Farell editors.

FRONTERA, Genís i VALLS, Joan (2008). El guerriller Mansuet, un mite sorgit de la història; dins de "La guerra del Francès a la Catalunya central", Regió7 - Diari de la Catalunya Central, 2 de juny del 2008, pp. 7

VALLS i PUEYO, Joan. (1983). Estudis sobre el nostre passat. Dins El Brogit. Periòdic informatiu de Castellbell i El Vilar. Febrer 1983, 37, pp. 7 i 8.

